

Насамперед, на достатньому рівні має фінансуватися наука. Крім того, політика державної підтримки інновацій має сприяти освоєнню створених продуктів. Для недержавних підприємств, що займаються інноваційними розробками, мають бути створені особливі умови підтримки, зокрема пряма підтримка процесу інноваційної діяльності та непрямі методи – податкові канікули, спеціальний режим інших податків.

Щодо бюджетної підтримки аграрного бізнесу, то програми допомоги для галузей, які важливі для формування продовольчої безпеки, але мають тривалий термін окупності капіталу, насамперед у тваринництві, а також підтримка садівництва та виноградарства мають фінансуватися щонайменше на період виробничого циклу у цих галузях.

3 коштів, які у розмірі майже 1 млрд грн заплановано у 2018 році на підтримку вітчизняного машинобудування для сільського господарства, можливо частину спрямовувати на підтримку інноваційних та точних технологій, як окремий напрям.

Загалом, державна підтримка інновацій має базуватись на прямих та непрямих заходах стимулювання у тісному зв'язку з потребами, вимогами та можливостями внутрішнього ринку і його учасників, з врахуванням світових тенденцій цього процесу.

Література

1. Соловчук К. О. Державна підтримка інноваційного розвитку агропромислового комплексу України / К. О. Соловчук // Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 3. - С. 126-133.
2. Накісько О. В. Державна підтримка агропромислового комплексу в контексті інноваційно-інвестиційного відтворення / О. В. Накісько, С. В. Руденко // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. - 2015. - Вип. 161. - С. 239-245.
3. Жук В.М. Економіка інноваційної діяльності НААН / В.М. Жук // Вісник Центру наукового забезпечення АПВ Харківської області: науково-виробничий збірник. Випуск 14. – Харків: Друкарня ФОП Малахін О.О., 2013. – 344 с. - С. 222-233.
4. Інновації в АПК. Електронний ресурс. URL:<http://blog.bvblogic.com/uk/>(дата звернення: 18.03.2018).
5. ТОП-25 найбільш інноваційних стартапів у сільському господарстві за версією Forbes. Електронний ресурс. URL: <http://propozitsiya.com/ua/top-25-naybilsh-innovaciynih-startapiv-u-silskomu-gospodarstvi-za-versiyeyu-forbes> (дата звернення: 18.03.2018).
6. Нестеров О. Чи можливо поєднати державну підтримку і прогрес. Електронний ресурс. URL: <http://agroportal.ua/ua/views/blogs/vozmozhno-sovmestit-gospodderzhku-i-progress/> (дата звернення: 18.03.2018).

УДК 631.155.6:(631.11:330.341.1)

Оксана Смулка
аспірантка кафедри економіки Львівського НАУ,
oksankasmulka@gmail.com

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

STATE SUPPORT OF INNOVATIVE ACTIVITY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Анотація. Акцентовано увагу на необхідності інтенсифікації інноваційної діяльності сільськогосподарськими підприємствами як для суб'єктів господарювання, так і для України загалом. Підкреслюється необхідність здійснення державної підтримки інноваційної діяльності. Розглянуто шляхи здійснення державної підтримки інноваційної активності аграрних підприємств. Пропонується здійснювати державну підтримку не тільки бюджетними асигнуваннями, але й удосконалити

законодавчу базу з питань інноваційного розвитку, проводити інформування керівників сільськогосподарських підприємств та створити дорадчі служби з питань здійснення інноваційної діяльності.

Аннотация. Акцентируется внимание на необходимости осуществления инновационной деятельности сельскохозяйственными предприятиями, как для субъектов хозяйствования, так и для Украины в целом. Подчеркивается необходимость осуществления государственной поддержки инновационной деятельности. Исследованы направления государственной поддержки аграрной сферы Украины. Предлагается осуществлять государственную поддержку не только бюджетными ассигнованиями, но и усовершенствовать законодательную базу по вопросам инновационного развития, проводить информирование руководителей сельскохозяйственных предприятий и создать совещательные службы по вопросам осуществления инновационной деятельности.

Annotation. The emphasis is placed on the necessity of introducing innovation activity by agricultural enterprises both for economic entities and for Ukraine as a whole. The thesis underlines the need to implement state support for innovation activities. It considers ways to implement state support for the innovative component of agrarian enterprises. It is proposed to provide state support not only by budget allocations, but also to improve the legislative base on innovation development issues, inform the heads of agricultural enterprises and set up advisory services on issues of innovation.

Прогресивний розвиток України не буде можливим, поки суспільство не усвідомить важливість та значення сільського господарства як основного джерела задоволення базових суспільних потреб. На сьогодні гостро стоїть питання посилення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств та підвищення їх ефективності, що неможливо здійснити без впровадження інноваційної діяльності. Інноваційна складова не тільки дозволяє виготовляти конкурентоспроможну та якісну продукцію з меншою собівартістю, а й не дати господарствам морально застаріти та позбутися свого місця на ринку. У свою чергу технічно-технологічна відсталість викликає і економічну відсталість держави, тому важливу роль набуває глибоке вивчення можливостей використання інновацій як основи економічного розвитку сільськогосподарських підприємств.

В Україні є чимало розробок, які могли б стати основою інноваційних змін сільськогосподарських підприємств. До них можна віднести прогресивні системи землеробства, нові високопродуктивні сорти й гібриди сільськогосподарських культур, техніко-технологічні системи та їх важливі елементи щодо виробництва рослинницької і тваринницької продукції, рекомендації щодо соціально-економічного розвитку сільських територій і забезпечення дохідності аграрного виробництва в Україні. Однак у вітчизняних інвесторів не завжди є бажання здійснювати інвестування інноваційної діяльності не тільки через ризикованість та невизначеність результатів аграрних підприємств, а й високий ступінь ризику інноваційних розробок зокрема. Іноземні інвестиції у вітчизняне сільське господарство не йдуть через незадовільний інвестиційний клімат і непередбачувану державну політику.

Державна підтримка – це не завжди фінансова допомога, хоча вона має вагоме значення для суб'єктів господарювання. Державна інноваційна політика в Україні являє собою сукупність правових, політичних, економічних, соціальних, інформаційних, освітніх, організаційних та інших заходів, здійснюваних органами державної влади України і органами місцевого самоврядування для реалізації цілей і принципів в області інноваційного розвитку. Основними цілями державної політики щодо розвитку інноваційної діяльності в Україні є забезпечення довгострокового сталого розвитку держави, формування економіки знань в Україні, розвиток та ефективне використання інноваційного потенціалу, а також матеріальних і фінансових ресурсів, спрямованих на створення наукоємних технологій, товарів (робіт, послуг), випуск наукоємної, конкурентоспроможної продукції.[1, с. 95]

Жидяк О.Р. пропонує в основу системи державної підтримки інноваційної діяльності аграрних підприємств покласти принципи відповідності основних напрямів їхньої діяльності. А саме: з державного бюджету на безоплатній основі можуть фінансуватися тільки фундаментальні наукові дослідження, а також об'єкти аграрної сфери, що мають загальнодержавне значення, й об'єкти, пов'язані із соціальною, екологічною та національною безпекою; кошти держави на інноваційний розвиток аграрних підприємств

повинні виділятися на фінансування чітко визначених програм і проектів з наступним контролем результативності їхньої діяльності [2, с. 81].

Державну підтримку інноваційної діяльності підприємств аграрної сфери потрібно здійснювати цілеспрямовано й поетапно, а саме через: визначення пріоритетів у науковому та технічному розвитку; ідентифікацію принципів інвестиційної підтримки інноваційної діяльності; вибір методів державної підтримки інноваційної діяльності; обрання джерел інвестиційної підтримки інноваційної діяльності; оцінювання відповідності інноваційних проектів пріоритетам держави й відбір проектів для їх фінансування; контроль за використанням коштів держави [3, с. 106].

Проте існують дві причини, які гальмують державну підтримку сільського господарства загалом та інноваційної складової аграрного сектора зокрема. Це відсутність довіри у держави у сільгоспвиробників та постійне недофінансування сільського господарства. Також, потрібно врахувати корупційні прояви, наявність обмежень та ускладнень для доступу до програм бюджетної підтримки для сільгоспвиробників. [5, с. 6]

Державна підтримка інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств може здійснюватися двома шляхами: пряме та непряме фінансування інноваційного розвитку аграрного сектора [2, с. 82]. Пряме фінансування полягає у наданні субсидій у вигляді безповоротної допомоги підприємствам у критичні моменти становлення та розвитку; дотацій як асигнувань з бюджету на покриття збитків від інноваційної діяльності; прямого інвестування у науково-технічні напрацювання, виконання досліджень і розробок; фінансового лізингу для покриття частини витрат на придбання та оновлення основних засобів, та кредитування.

Непряме фінансування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств полягає у створенні пільгових умов для здійснення інноваційної діяльності та її стимулювання. Це може бути надання коштів виконавцям досліджень і розробок, що зводиться до надання послуг пільгового податкового й амортизаційного регулювання аграрних підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, а також створення інфраструктури інноваційної діяльності та надання інноваторам державних послуг.

Основними джерелами підтримки різноманітних форм державного фінансування можуть виступити бюджетні та позабюджетні кошти, зарубіжні замовлення та гранди, а також власні кошти науково-дослідних організацій.

Отже, державна підтримка уявляється сукупністю різних важелів і інструментів, за допомогою яких державні органи влади здійснюють прямий або опосередкований вплив на інноваційну діяльність господарств. Однак не завжди вона виконується у повному обсязі, чи виконується взагалі. На сьогодні недостатньо ефективно реалізується державна підтримка у вигляді надання субсидій, дотацій і субвенцій. Оскільки через недофінансування та брак коштів у державному бюджеті сільськогосподарські підприємства або взагалі не отримують коштів, або одержують їх зі значним запізненням у часі. Враховуючи важливість інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств, державні органи влади повинні зосередити свою увагу на можливих способах здійснення підтримки суб'єктів господарювання аграрного сектора, які не обмежуються фінансовою складовою, а саме – створення дорадчих служб з питань здійснення інноваційної діяльності, інформаційна та юридична підтримка сільгоспвиробників, удосконалення нормативно-правової бази з питань інноваційного розвитку.

Література

1. Дуброва Н. П. Державна політика у сфері інноваційного розвитку аграрного сектору України / Н. П. Дуброва, Л. С. Крючко // Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. - 2015. - № 1. - С. 94-97. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vddau_2015_1_22
2. Жидяк О. Р. Державна підтримка інноваційної діяльності підприємств аграрної сфери / О. Р. Жидяк // Інноваційна економіка. -2013. – № 1. - С. 80-83. - Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_1_22.

3. Корецький М.Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці: монографія / М.Х. Корецький. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 260 с.
4. Кушнір, С. О. Державна підтримка агропромислового комплексу / С. О. Кушнір // Український журнал прикладної економіки. – 2017. – Том 2. – Випуск 1. – С. 48-56.
5. Панухник О. В. Напрями та шляхи трансформації державної підтримки суб'єктів аграрної сфери України / О. В. Панухник // Актуальні проблеми інноваційної економіки. - 2017. - № 1. - С. 5-10. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apie_2017_1_3

УДК 334.72:330.34.1

Світлана Ушеренко

*к.е.н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
usherenko_svitlana@kneu.edu.ua*

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

STATE SUPPORT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP

Анотація. Розкрито сутність інноваційного підприємництва та визначені основні напрями його державної підтримки з метою активізації діяльності для утвердження моделі інноваційного розвитку національної економіки.

Аннотация. Раскрыта сущность инновационного предпринимательства и определены основные направления его государственной поддержки с целью активизации деятельности для утверждения модели инновационного развития национальной экономики.

Abstract. The essence of innovative entrepreneurship is revealed and the main directions of its state support are determined with the purpose of activating activities for the approval of the model of innovative development of the national economy.

Інноваційне підприємництво визначаємо як творчу діяльність підприємців, підприємств, яка спрямована на створення нових або вдосконалених інноваційних конкурентоспроможних продуктів, виробництв, послуг. Інноваційне підприємництво - це особливий новаторський процес створення чогось нового, запровадження процесу господарювання, в основі якого лежить постійний пошук нових можливостей підвищення конкурентоспроможності підприємства шляхом його орієнтації на впровадження інноваційного продукту. Воно пов'язане з готовністю підприємця брати на себе увесь ризик щодо здійснення нового продукту або поліпшення існуючого. При цьому виникає моральна, соціальна і фінансова відповідальності та пов'язані з ними ризики.

Інноваційне підприємництво повністю ґрунтується на інноваціях, тому результат такої діяльності – або новий товар, або товар з принципово новими характеристиками, або властивостями, чи нові технології. Визначальною властивістю інноваційного підприємництва є його участь в інноваційних процесах, які мають перебіг у науковій, науково-технічній сфері діяльності, сфері виробництва і свого сегменту сфери ринкового споживання. До реалізації інноваційних процесів залучаються наукові установи і відповідно науковці; освітні заклади, які забезпечують підготовку кадрів для реалізації інноваційних процесів; підприємства з їх персоналом, які здійснюють випуск інноваційних продуктів, впроваджують новітні інноваційні технології; юристи (введення у господарський обіг об'єктів прав інтелектуальної власності та трансакції інноваційних продуктів потребує правового супроводження), фінансово-кредитні установи і відповідно фінансисти, а також органи публічної влади (тут органи державної влади, органи (організації державного управління) та органи місцевого самоврядування), які здійснюють на загальнодержавному, галузевих та місцевих рівнях підтримку генезису інноваційних процесах та сприяють їх